

การศึกษาคำรู้และความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย
ของพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นาง ชุติมา ปัญญาพินิจนุกร

ศูนย์วิทยพัชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974 - 566 - 785 - 4

013732

I15530954

A STUDY OF KNOWLEDGE AND NEEDS OF FACILITATED FACTORS
IN CONDUCTING RESEARCH OF STAFF NURSES AND NURSE INSTRUCTORS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Mrs. Chutima Panyapinitnugul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความรู้และความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของ
พยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางชุตีมา ปัญญาพินิจนุกูล

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุรณโชติ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความรู้และความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย
ของพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานใน
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อนิติศ

นาง ชุติมา ปัญญาพินิจนุกร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้เรื่องการทำวิจัยและความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ จำนวน 280 คน และอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลที่ทำการสอนหลักสูตร 4 ปี จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามความรู้เรื่องการทำวิจัย ชุดที่สองเป็นแบบสอบถามความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และทดสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิแบบสอบถามความรู้เรื่องการทำวิจัยได้นำมาหาค่าความยาก อ่านาจจำแนกและค่าความเที่ยงโดยวิธีคูเคอร์-ริชาร์ดสัน 21 ได้ค่าความเที่ยง 0.72 แบบสอบถามความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยหาค่าความเที่ยง โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าความเที่ยง 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบค่าที (t - test) และทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2 - test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการทำวิจัยระหว่างพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอาจารย์พยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าพยาบาลประจำการ

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการวิจัยระหว่างพยาบาลประจำการ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพยาบาลประจำการที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-11 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าพยาบาลประจำการ ที่มีประสบการณ์การทำงานเกิน 11 ปี

4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการวิจัยระหว่างอาจารย์พยาบาล ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยมีความสัมพันธ์กับหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 4 เรื่อง คือ การกำหนดทิศทางการสนับสนุนการทำวิจัยของหน่วยงานอย่างชัดเจน สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ทำทั้งภายในภายนอกหน่วยงาน ให้ลาทำวิจัยได้เฉพาะช่วงเวลาที่จำเป็นโดยไม่นับวันลา และ มีค่ารางวัลทางการพยาบาลในห้องสมุดเพียงพอให้ขอยืมได้ และความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยมีความสัมพันธ์กับหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ใน 4 เรื่อง คือ ส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนผู้มีโครงการวิจัยให้ดำเนินงานวิจัยได้โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ทำ แจกแหล่งให้ทุนการทำวิจัยทั้งจากภายในภายนอกสถาบัน และช่วยจัดหาแหล่งทุนภายนอกเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย ส่วนความต้องการปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับหน้าที่ความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 มีเพียงหนึ่งเรื่อง คือ จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งของหน่วยงานสำหรับอุดหนุนการทำวิจัย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Study of Knowledge and Needs of Facilitated
Factors in Conducting Research of Staff Nurses
and Nurse Instructors under the Jurisdiction of
the Ministry of Public Health

Name Mrs. Chutima Panyapinitnugul

Thesis Advisor Assistant Professor Pranom Othaganont. Ed.D.

Department Nursing Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this research was to study knowledge and needs of facilitated factors in conducting research of staff nurses and nurse instructors under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. The samples of this study were 280 staff nurses working in the Regional Hospital and Medical Center and 150 nurse instructors working in Colledge of Nursing, 4 years program. The instrument of study were the test of research content and the questionnaire which developed by the researcher. The test of research content was tried out for content validity, level of difficulty and power of discrimination. The reliability of test, tried out by using K-R 21, was equal to 0.72. The questionnaire was also tried out for content validity and reliability. The reliability, was carried by Peason product moment correlation, was equal to 0.76. The data were analyzed by using t-test and chi-square. The result of study were as follow.

1. Most of the staff nurses and nurse instructors had knowledge of research in the low level.

2. There was a statistically significant difference of arithmetic means of research knowledge between staff nurses and nurse instructors at the level of .01. The nurse instructors obtained more score than the staff nurses.

3. There was a statistically significant difference of arithmetic means of research knowledge among the staff nurses with difference experiences at the level of .01. The staff nurse who had less experience obtained more score than the staff nurses who had more experience.

4. There was no statistically significant difference of arithmetic means of research knowledge among the nurse instructors with difference experiences at the level of .05.

5. There was statistically significant relationship showing the difference of needs of facilitated factors at the level of .05 in role of practice to the following items : a theme of research, publishing the research result, time available for doing research and nursing research textbooks.

There was statistically significant relationship showing the difference of needs of facilitated factors at the level of .01 in role of practice to the following items : research consuming, doing research as a daily work, notified and provide research support grants. However, there was statistically significant relationship showing the difference of needs of facilitated factors at the level of .001 in role of practice in the item of establish fund in furthering nursing research.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยระลึกในพระคุณของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณณโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านสถิติเป็นอย่างมาก ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมาด้วยความเป็นห่วงอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ผกา เศรษฐจินทร ผู้อำนวยการกองงานวิทยาลัยพยาบาล ที่กรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลในวิทยาลัยพยาบาล ขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคลากรหลายฝ่าย โดยเฉพาะในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีจาก อาจารย์สุทธิดา สุขมงคล วิทยาลัยพยาบาล นครราชสีมา อาจารย์สอิ่ง ชวรางกูร วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี อาจารย์อำไพ ยุติธรรม วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี และอาจารย์สำเนียง แยมสะอาด วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ตลอดจนคณาจารย์พยาบาล และพยาบาลประจำการทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอบูชาแด่บุพการี ผู้ให้กำเนิด อบรมเลี้ยงดู สอนสั่ง และสนับสนุนการศึกษาของลูกตลอดมา รวมทั้งครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนได้รับความสำเร็จในครั้งนี้.

ชุตินา ปัญญาพินิจนุกร

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิจกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	สมมติฐานของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2.	วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	✓ ความหมายและประเภทของการวิจัย.....	8
42	✓ กระบวนการวิจัย.....	12
	การวิจัยทางการพยาบาล.....	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	96
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
	สรุปผลการวิจัย.....	98
	อภิปรายผล.....	101
	ข้อเสนอแนะ.....	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
ภาคผนวก ข. ดัชนีแสดงคุณภาพของแบบสอบ.....	126
ตัวอย่างการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ.....	128
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ประวัติผู้วิจัย.....	147

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อวิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาล และจำนวนประชากร.....	65
2	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามประสบการณ์.....	67
3	คุณภาพของแบบทดสอบความรู้เรื่องการวิจัย.....	70
4	แสดงรายละเอียดของจำนวนแบบสอบตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ของแต่ละเนื้อเรื่อง.....	70
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (พยาบาลประจำการ).....	81
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์พยาบาล).....	82
7	สถาบันที่จบการศึกษาพยาบาลของพยาบาลประจำการและอาจารย์ พยาบาล.....	83
8	ประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมและการทำวิจัยของพยาบาลประจำการ และอาจารย์พยาบาล.....	84
9	ความคิดเห็นของพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลต่อความ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานทางการวิจัย.....	85
10	ความต้องการทำการวิจัยของพยาบาลประจำการและของอาจารย์ พยาบาล.....	86
11	ระดับความรู้เรื่องการวิจัยของพยาบาลประจำการและอาจารย์ พยาบาล จัดกลุ่มตามคะแนน.....	87
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องการวิจัยโดยส่วนรวมและ เป็นรายเรื่องระหว่างพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาล....	88
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องการวิจัยโดยส่วนรวมและ เป็นรายเรื่องของพยาบาลประจำการ ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน.....	89
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องการวิจัยโดยส่วนรวมและ เป็นรายเรื่องของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน	91
15	จำนวนพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลที่แสดงความต้องการ ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยและค่าไคสแควร์.....	92